

**PROBLEMATIKA BEZPEČNOSTI PŘI POUŽÍVÁNÍ PALNÝCH
ZBRANÍ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI**

**PROBLEMS OF SAFETY IN USING GUNS IN INDUSTRY OF
COMMERCIAL SECURITY**

Jakub LASCH

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav elektrotechniky a měření
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jakub LASCH**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Problematika bezpečného používání palných zbraní
v průmyslu komerční bezpečnosti**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se s problematikou bezpečnosti při používání palných zbraní.
2. Zaměřte se na bezpečnost při kontrole zbraní, výcviku, používání a údržbě.
3. Specifikujte nejčastější příčiny porušení bezpečnosti u zbraní.
4. Zpracujte metodické postupy bezpečného zacházení se zbraněmi s důrazem na manipulaci, přípravu a použití, včetně odstraňování závad a ošetřování.
5. Tyto postupy zdůvodněte z hlediska používání zbraní pracovníky PKB.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. Černý P., Goetz M. **Manuál obranné střelby**. Grada Publishing, a.s., Praha 2004
2. Novotný F., Kreml A., Helebrant M. **Zbraně a sebeobrana**. Goldstein & Goldstein, Praha 1997
3. Adam R. **Kolty, revolvery a pistole. Moderní krátké ruční palné zbraně**. Fortuna Print, Praha 1994
4. Holub Z., **Speciální střelecká příprava**. Vysoká vojenská škola pozemního vojska Vyškov 1993
5. Jankovych R., Malánik Z., **Zkouška na zbrojní průkaz**. Nosova tiskárna, Brno 2003
6. Komenda J.: **Manipulace se zbraní**. Josef Tůma, Modřice, Brno 2003
7. Levý M., Wygner M., **Praktická střelba v sebeobraně**. Bohemia Publishers, Plzeň 1999

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Malánik

Ústav elektrotechniky a měření

Datum zadání bakalářské práce:

13. února 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

29. května 2007

Ve Zlíně dne 13. února 2007

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce řeší problematiku bezpečnosti při používání palných zbraní. V úvodu je diskutována tato problematika v obecné rovině. V následujících kapitolách jsou poté specifikovány časté příčiny porušení bezpečnosti při používání palných zbraní. Dále jsou v této práci popsány nejobvyklejší pojistné mechanismy u zbraní a také časté závady se kterými se střelec může při používání zbraně setkat. Závěrečná kapitola obsahuje zpracované metodické postupy bezpečného zacházení se zbraněmi s důrazem na manipulaci, přípravu a použití, včetně nošení a uchovávání. Závěr tvoří shrnutí všech výsledků ke kterým práce dospěla.

Klíčová slova: Bezpečnost a zbraně, pojistné mechanismy zbraní, pojistky zbraní, závady zbraní, manipulace se zbraní.

Jazyková korekce: Mgr. Eva Laschová

ABSTRACT

This text solves problems of safety in using guns. In the opening, these problems are discussed generally. The frequent causes of breaching the safety of using guns are specified in the following sections. Further, there are described the most frequent protective mechanisms used in guns and also their frequent defects, which shooter can face while using gun. Last section contains processed systematic methods of safe manipulation with guns with emphasis on manipulation, preparation and use, including carrying and holding. Epilogue forms summary of all of findings in this text.

Keywords: Safety and guns, protective mechanisms of guns, safety of guns, defects of guns, manipulation with gun.

Language correction: Mgr. Eva Laschová

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Ve Zlíně dne 18. 5. 2007

.....

vlastnoruční podpis

Děkuji Ing. Zdeňku Maláníkovi, za odborné vedení práce, poskytování rad a materiálových podkladů k práci.

OBSAH:

ÚVOD.....	8
1 BEZPEČNOSTNÍ ZÁSADY	10
1.1 DOPORUČENÝ POSTUP OSVOJENÍ PALNÉ ZBRANĚ	10
1.2 ZÁSADY PRO MANIPULACI SE ZBRANÍ MIMO SEBEOBRANNOU SITUACI	11
1.3 NEJČASTĚJŠÍ CHYBY PŘI MANIPULACI SE ZBRANÍ	12
2 POJISTNÉ MECHANIZMY ZBRANÍ.....	15
2.1 POJISTNÉ MECHANIZMY PISTOLÍ	15
2.1.1 MANUÁLNÍ POJISTKA.....	15
2.1.2 UVOLŇOVACÍ PÁKA BICÍHO KOHOUTU.....	16
2.1.3 DLAŇOVÁ POJISTKA	17
2.1.4 ZÁSOBNÍKOVÁ POJISTKA	17
2.1.5 BEZPEČNOSTNÍ ZÁCHYT BICÍHO KOHOUTU	18
2.1.6 ZÁVĚROVÁ POJISTKA.....	18
2.1.7 VÝSTRAŽNÍK	18
2.1.8 AUTOMATICKÁ POJISTKA ÚDERNÍKU	19
2.1.9 ODSKOK	20
2.2 POJISTNÉ MECHANIZMY REVOLVERŮ.....	20
2.2.1 PŘEVODNÍ KULISA	21
2.2.2 BLOKOVACÍ KULISA	21
2.2.3 NABÍJECÍ KLAPKA U JEDNOČINNÝCH REVOLVERŮ	21
2.2.4 MANUÁLNÍ POJISTKA.....	22
2.2.5 ZÁMKY SPOUŠTÍ NEBO KOHOUTŮ	22
2.3 POJISTNÉ MECHANIZMY MALORÁŽEK.....	22
2.4 POJISTNÉ MECHANIZMY BROKOVNIC	22
3 ZÁVADY ZBRANÍ	24
3.1 BĚŽNÉ ZÁVADY A JEJICH ODSTRAŇOVÁNÍ.....	25
3.1.1 NEDOVŘENÝ ZÁVĚR	25
3.1.2 NÁBOJ NELZE NABÍT DO KOMORY	27
3.1.3 PŘI STISKnutí SPOUŠTĚ NEDOŠLO K VÝSTŘELU.....	27
3.1.4 VZPŘÍČENÝ NÁBOJ.....	27
3.1.5 NÁBOJ JE V KOMOŘE, NA ZÁPALCE JE SLABÝ OTISK ZÁPALNÍKU.....	28

3.1.6	NÁBOJ JE V KOMOŘE, NA ZÁPALCE JE ZŘETELNÝ OTISK ZÁPALNÍKU	28
3.1.7	K VÝSTŘELU DOŠLO, ZVUK VÝSTŘELU JE NÁPADNĚ SLABÝ	28
3.2	ZÁVADY SOUVISEJÍCÍ S VNITŘNÍ BALISTIKOU.....	29
3.3	FUNKČNÍ ZÁVADY ZBRANĚ.....	31
3.3.1	NEDODÁNÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY	31
3.3.2	NEDOVŘENÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY	33
3.3.3	NEVYTAŽENÍ NÁBOJE Z KOMORY	35
3.3.4	NEVYHOZENÍ NÁBOJNICE, KRÁTKÉ VYHAZOVÁNÍ.....	35
3.3.5	STŘELECKÁ POHOTOVOST JE NEVYSTAVENA.....	38
3.3.6	PŘEDČASNÁ STŘELECKÁ POHOTOVOST.....	39
3.3.7	SLABÝ ÚDER NA ZÁPALKU.....	40
3.3.8	SPOUŠŤ SE NEVRACÍ	41
3.3.9	ZÁSOBNÍK SE UVOLŇUJE.....	42
3.3.10	DLOUHÝ ODPAL.....	42
3.3.11	NELZE VYPUSTIT KOHOUT	43
3.4	ZTRÁTA FUNKČNÍCH VLASTNOSTÍ OPOTŘEBENÍM ZBRANĚ.....	44
4	METODICKÉ POSTUPY BEZPEČNÉHO ZACHÁZENÍ SE ZBRANÍ.....	45
4.1	KONTROLA ZBRANĚ	45
4.2	CHOVÁNÍ NA STŘELNICI.....	48
4.3	NABÍJENÍ.....	48
4.4	PŘÍPRAVA KE STŘELBĚ	49
4.5	UKONČENÍ STŘELBY	52
4.6	ROZEBÍRÁNÍ A SKLÁDÁNÍ ZBRANĚ.....	54
4.7	ZÁKLADNÍ ČIŠTĚNÍ ZBRANĚ	58
4.8	NOŠENÍ ZBRANÍ NA VEŘEJNOSTI.....	58
4.9	UCHOVÁVÁNÍ ZBRANÍ.....	60
	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	66

ÚVOD

Každá zbraň v rukou neznalého, nezkušeného nebo nezodpovědného člověka, je především potenciální smrtící nástroj. Jestliže vlastníme zbraň, je naší povinností ji znát, bezpečně ovládat a umět s ní zacházet. Pokud nosíme palnou zbraň, budeme s ní pravděpodobně denně manipulovat, popřípadě pohybovat se mezi lidmi ať již na ulici nebo v zaměstnání. Ve velkém množství z těchto každodenních situací může být lidská mysl zaneprázdněna starostmi, stresem, nevyspalostí apod., což se negativně projeví samozřejmě i na pozornosti. Proto je velmi důležité osvojit si základní bezpečnostní pravidla, která jsou navržena v několika stupních bezpečnosti tak, aby nás chránila také před námi samotnými. Každá zbraň může být vybavená několika pojistkami, avšak je-li schopná střelby, je bezpečnost této zbraně v rozhodující míře závislá na uživateli.

Pro úplné osvojení bezpečnostních zásad nestačí pouze jejich důkladné zapamatování, nýbrž je nutné, aby se staly pevnou součástí našeho každodenního chování. Tak jako uchopíme zcela automaticky zbraň za její rukojeť, stejně tak samozřejmě bychom měli dodržovat bezpečnou manipulaci, jako by ani jiná možnost neexistovala. Na začátku to bude zcela jistě vyžadovat vědomé úsilí, ovšem s postupem času dojde k plné automatizaci takového chování a nakonec to půjde samo.

Toto téma jsem si zvolil především proto, že je velmi aktuální a v současné době velmi často diskutované především na obecné úrovni, avšak na odborné úrovni pouze okrajově. Tematika bezpečnosti při používání palných zbraní je pro mne velmi zajímavá, neboť jako každý člověk při prvním styku s palnou zbraní, jsem se neubráníl jakési fascinaci. Pokud však není dodržena bezpečnost, tato fascinace může lehce přejít k tragédii. Také jsem četl mnoho zavádějících informací ohledně tohoto tématu a zjistil jsem, že mezi veřejností je rozšířeno jen velmi málo konkrétních údajů týkajících se právě bezpečnosti. Proto se v této práci snažím podrobně rozebrat hlavně metodické postupy bezpečného zacházení s palnými zbraněmi.

Cílem této práce je především sjednotit a uceleně popsat problematiku bezpečnosti při používání palných zbraní. Zbraně, o kterých zde píši, jsou zcela neodmyslitelně spjaty s průmyslem komerční bezpečnosti a jsou v tomto průmyslu hojně využívány. Tímto však

možnost využití tohoto textu nekončí, protože jej mohou použít také sportovní střelci či lidé vlastníci zbraň k osobní ochraně.

Tato práce může být v praxi přínosem například pro ozbrojené sbory, profesní složky, odbornou veřejnost, ale i soukromé držitele zbraní, kteří v ní mohou nalézt návod jak odstranit závadu na své zbraní, jak se zbraní bezpečně manipulovat a další. Zjistil jsem totiž, že při výcviku například policistů, je malá pozornost kladena právě na bezpečnost. Často okamžitě po složení zkoušek na zbrojní průkaz jsou bez jakékoliv praxe a zkušeností se zbraní nasazeni do terénu. Dále může být tento text využit také studenty oboru bezpečnostní technologie, systémy a management a studijní účely ostatních zájemců.

Při zpracovávání tématu jsem vycházel především ze tří vědeckých metod. Kompilaci jsem využil při shromažďování materiálu k bakalářské práci a také jako podklad k analýze, shromáždění informací, poznatků a vytvoření závěrů. Zvláště v kapitole 3, závady zbraní, jsem uplatnil metodu analýzy k rozboru a zjištění příčin závad na zbraních a jejich následnému odstranění. K tvorbě závěrů jsem použil metodu syntézy.

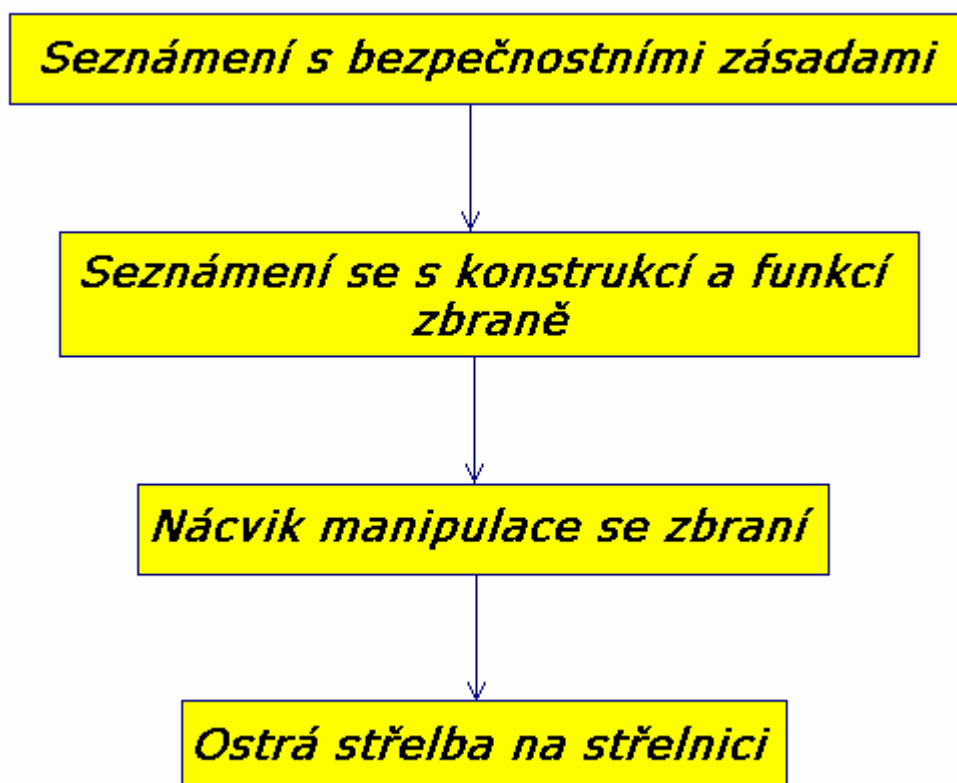
Práce je rozdělená do čtyř hlavních kapitol, přičemž jsem se nejvíce zaměřil na metodické postupy bezpečného zacházení s palnou zbraní, protože právě tato činnost je stěžejní k dosažení bezpečnosti a minimalizování rizika při používání palných zbraní.

1 BEZPEČNOSTNÍ ZÁSADY

Ve většině případů je zbraň používána při jiné příležitosti než je profesní obrana nebo sebeobrana. Jde hlavně o kontrolu zbraně, čištění, kondiční střelba na střelnici, střelecké závody, profesní přezkoušení střelců apod. Na základě dlouholetých zkušeností z různých střeleckých oblastí a profesí byla zavedena obecně uznávaná pravidla bezpečné manipulace se zbraněmi.

1.1 Doporučený postup osvojení palné zbraně

OBR. Č. 1: OSVOJENÍ ZBRANĚ

1.2 Zásady pro manipulaci se zbraní mimo sebeobrannou situaci

- a) Každá zbraň má být až do vaší osobní kontroly považována za nabitou. Nikdy nespolehejte na to, že vám někdo řekl, že zbraň není nabitá, že jste před chvílí někoho viděli spouštět naprázdno apod. Proti tomuto pravidlu NEEXISTUJE výjimka.
- b) Při přebírání cizí zbraně vždy proveďte kontrolu zda není nabitá. Pokud zbraň sami někomu podáváte, proveďte kontrolu jejího stavu. Cesta jakékoliv zbraně do ruky mimo tasení ke střelbě vede jen přes kontrolu stavu a stejnou cestou také ruku opouští.
- c) Správná kontrola stavu zbraně: Při míření bezpečným směrem vyjměte zásobník zbraně, stáhněte závěr, skrz výhozní okénko zkontrolujte prázdnou zásobníkovou šachtu a prázdnou komoru. Spusťte závěr a za stálého míření bezpečným směrem dejte „ránu jistoty“.
- d) Všechny nenabitě zbraně jsou odkládány či přenášeny stejně jako nabitě.
- e) Hlaveň žádné zbraně nikdy nemíří nebezpečným směrem - tzn. proti kolegovi, části vlastního těla, z okna, proti průstřelné překážce apod. Zde neplatí „výmluva“: Vždyť není nabitá!
- f) Pokud zbraň nemíří na cíl a nechcete střílet, vždy mějte prst podél rámu zbraně mimo lučik spouště.
- g) Nemanipulujte se zbraněmi pod vlivem drog, alkoholu nebo léků snižujících pozornost.
- h) Pokud nejste odborníky na zbraně, přenechávejte jakékoliv úpravy zbrojíři.

1.3 Nejčastější chyby při manipulaci se zbraní

Mnoho lidí se při manipulaci s palnou zbraní dopouští řady chyb. Některé z těchto chyb však mohou skončit tragicky. Především se jedná o nebezpečnou manipulaci se zbraní. Nejčastěji se vyskytuje: míření nebezpečným směrem, prst na spoušti v době kdy nestřílíme a ponechání prstů před hlavní například při natahování závěru.

OBR. Č. 2: PRST NA SPOUŠTI V DOBĚ KDY NESTŘÍLÍME.

OBR. Č. 3: MÍŘENÍ NEBEZPEČNÝM SMĚREM

OBR. Č. 4: NEBEZPEČNÁ MANIPULACE

OBR. Č. 5: PRSTY PŘED HLAVNÍ ZBRANĚ

Zvládat bezpečnostní zásady v době kdy zbraň právě nepoužíváme je neméně důležité jako v době kdy například střílíme. Je naprosto nezbytné dokonale si osvojit manipulaci se svou zbraní a perfektně znát nejen teoreticky bezpečnostní pravidla, ale naopak radikálně je v praxi dodržovat a řídit se jimi bez výjimky.

2 POJISTNÉ MECHANIZMY ZBRANÍ

Pojistné mechanizmy slouží především ke zvýšení bezpečnosti při nošení a používání zbraní. Cílem pojistných mechanismů je zabránit samovolnému nebo nechtěnému výstřelu za nevhodných podmínek. Je však nutné si uvědomit, že sebelépe fungující pojistky jsou pouze mechanickým zařízením, které však nedokáže zabránit zneužití zbraně nebo výstřelu zaviněnému nebezpečnou manipulací uživatele zbraně. Konečnou zodpovědnost za každý výstřel nese vždy střelec.

Pojistné mechanizmy můžeme rozdělit z konstrukčního hlediska podle toho, na které součástky ve funkčním ústrojí od prstu na spoušti až k zápalce náboje v komoře působí, nebo také z hlediska uživatele, a to ovládané střelcem (manuální) nebo samočinné (fungující nezávisle na vůli střelce).

2.1 Pojistné mechanizmy pistolí

Pistole mohou být vybaveny množstvím pojistných mechanismů. Oproti ostatním palným zbraním, ať již revolverům či puškám, je pistole vybavena daleko větší škálou těchto mechanismů.

2.1.1 Manuální pojistka

Ovládá se ručně. Podle typu nebo modelu pistole blokuje tato pojistka bicí kohout a/nebo spoušť a/nebo spoušťovou páku a někdy také závěr. Dále může být kombinací výše uvedených prvků.

OBR. Č. 6: MANUÁLNÍ POJISTKA

2.1.2 Uvolňovací páka bicího kohoutu

Uvolňovací pákou (DeCoc) jsou většinou vybaveny pistole s dvojčinným mechanismem, přičemž je jejím účelem umožnit bezpečné vypuštění napnutého bicího kohoutu. Pokud dojde ke stažení závěru vzad, pak po jeho puštění dojde k zasunutí náboje do nábojové komory, ale také k natažení bicího kohoutu. Pokud bychom spustili kohout do přední polohy stisknutím spouště, došlo by k výstřelu. Při použití uvolňovací páky vypustíme kohout tak, aniž by se dotkl úderníku, což je navíc často kombinováno také s úderníkovou pojistkou, která například posune úderník stranou z dosahu bicího kohoutu.

2.1.3 Dlaňová pojistka

Některé, často starší modely pistolí, jsou vybaveny dlaňovou pojistkou. Většinou se jedná o odpruženou část rámu rukojeti, která vystupuje z obrysu zbraně. Po pevném stisku rukojeti dojde k jejímu zatlačení a tím i odjištění této pojistky. Pokud není dlaňová pojistka dostatečně stisknuta, nemůže dojít k výstřelu. Nejčastěji se nachází na hřbetu rukojeti. Tato pojistka blokuje bicí kohout a/nebo spoušťovou páku.

OBR. Č. 7: DLAŇOVÁ POJISTKA

2.1.4 Zásobníková pojistka

Velmi mnoho velkorážních pistolí a především zbraně bezkohoutové či s bicím kladívkem je vybaveno zásobníkovou pojistkou. Před každým vybitím nebo čištěním zbraně je potřeba vyjmout zásobník. Vyjmutím zásobníku se aktivuje pojistka, která většinou zablokuje spoušťovou páku nebo u některých modelů ruší tato pojistka spojení mezi spouští a bicím kohoutem. Tím je znemožněno odpálení náboje, který mohl zůstat v komoře.

2.1.5 Bezpečnostní záchyt bicího kohoutu

Tento systém je často používán u pistolí s vnějším bicím kohoutem. Při pomalém ručním natahování kohoutu směrem vzad dojde k zaskočení spoušťové páky za bezpečnostní záchyt kohoutu. U dobrých mechanismů je tento bezpečnostní ozub umístěn tak, že pokud kohout dopadne z takové polohy, kdy ještě nemohl být zachycen pojistným ozubem, nemá dostatečnou energii, aby zapálil zápalku. Z bezpečnostního záchytu nelze kohout vypustit stisknutím spouště. Je třeba však upozornit, že toto neplatí tak jednoznačně, neboť lze často kohout vypustit promáčknutím spouště.

2.1.6 Závěrová pojistka

Závěrovou pojistkou jsou opatřeny téměř všechny pistole. Tento systém zabraňuje odpálení náboje pokud není závěr úplně uzavřen. K neúplnému zavření závěru může dojít díky několika různým příčinám. Do mechanismu se dostane nečistota nebo náboj nesedne zcela přesně do nábojové komory.

U většiny pistolí je systém vyřešen výstupkem spoušťové páky, který zapadá do příslušného vybrání na spodní straně závěru. Pokud nedojde k úplnému uzavření, zůstane spoušťová páka stlačena směrem dolů a je mimo kontakt s bicím kohoutem a náboj nelze odpálit.

2.1.7 Výstražník

Jedná se o pojistný mechanismus, který signalizuje přítomnost náboje v nábojové komoře. Vlastní výstražník může mít například tvar kolíku vystupujícího z boku nebo horní plochy závěru. Nejčastěji používaný systém funguje jako výstražník vytahovač. Pokud je v komoře náboj, vytahovač zřetelně vystupuje z obrysu závěru. U některých pistolí jako například Beretta je navíc opatřen červeným bodem, který lze vidět pouze pokud je v komoře náboj.

OBR. Č. 8: VÝSTRAŽNÍK

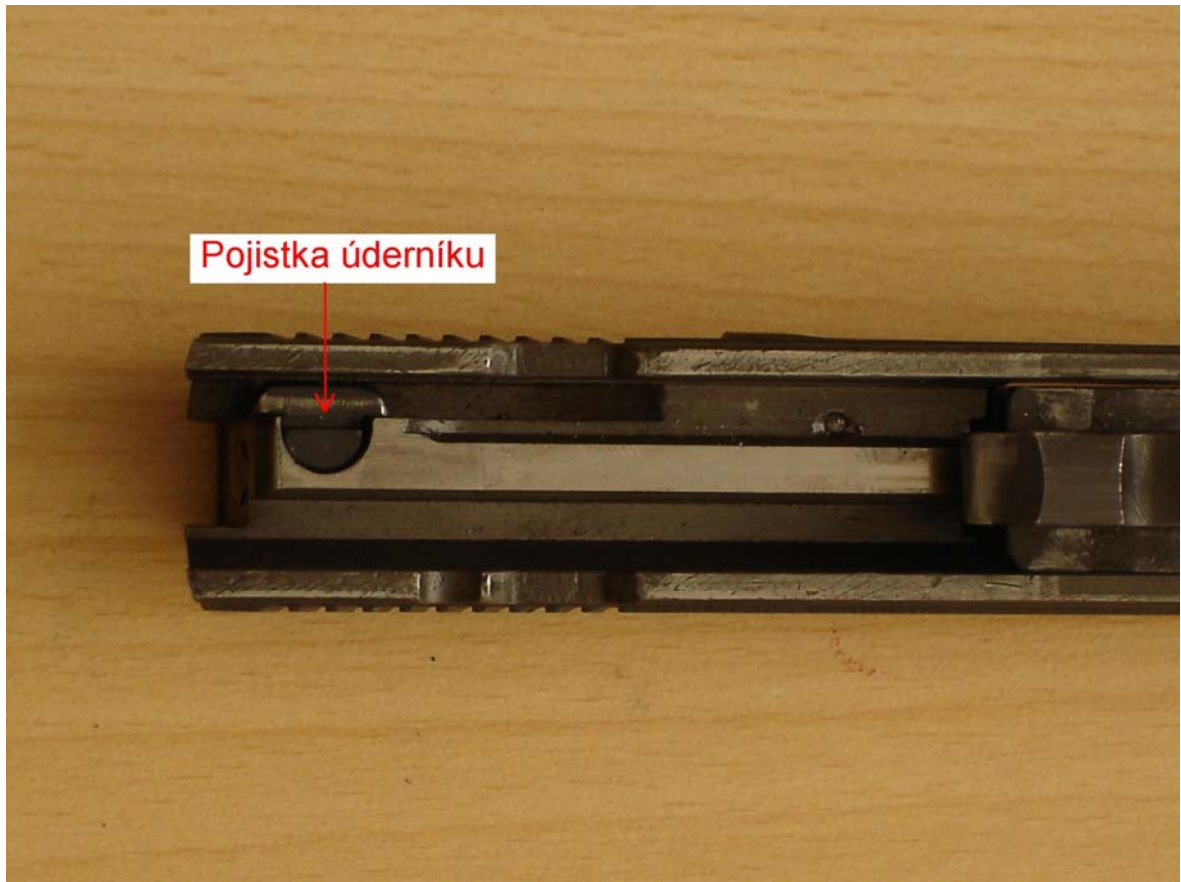
2.1.8 Automatická pojistka úderníku

Jedná se o systém, který blokuje pohyb úderníku ve směru jeho podélné osy. Existuje vícero možností.

U některých pistolí spočívá úderník ve snížené klidové poloze a také je blokován kolíkem. Úplným stisknutím spouště se kolík odsune na druhou stranu a úderník se nadzdvihne do dráhy bicího kohoutu.

U jiného systému jde o podélné zablokování úderníku, které se zruší v okamžiku těsně před úplným stisknutím spouště.

OBR. Č. 9: POJISTKA ÚDERNÍKU

2.1.9 Odskok

Jde o odpružený ozub na spodní části bicího kohoutu, jehož úkolem je kohout po dopadu oddálit o něco zpět tak, aby se zápalník neopíral o zápalku. Nejčastěji tento systém najdeme u dvojčinného bicího a spoušťového mechanismu.

2.2 Pojistné mechanismy revolverů

Revolvery jsou vybaveny daleko menším počtem bezpečnostních prvků než pistole. V současnosti jsou revolvery obvykle vybaveny následujícími pojistnými mechanismy.

2.2.1 Převodní kulisa

Jde o zařízení používané u revolverů s tzv. odděleným zápalníkem. Bicí kohout při dopadu dosáhne na zápalník pouze prostřednictvím vložené součástky (převodní kulisy), a to v případě, že střelec úplně stiskne spoušť, neboť převodní kulisa je spojena se spouští a při svém stisknutí se posune před kohout a převede jeho úder na zápalník. V klidové poloze bicí kohout na zápalník nedosáhne.

2.2.2 Blokovací kulisa

Vyskytuje se zejména u zbraní, které mají zápalník integrovaný na bicím kohoutu. Pokud není stisknuta spoušť, je spuštěný kohout odblokován vloženou blokovací kulisou, která nedovolí, aby zápalník vyčníval ze zápalníkového otvoru v rámu, případně aby se dotýkal zápalky náboje. Blokovací kulisa je spojena se spouští a k jejímu odsunutí z dráhy bicího kohoutu dojde teprve při úplném stisknutí spouště nebo také při úplném natažení kohoutu a následném stisknutí spouště. Jedná se tedy o DA spoušťový systém.

2.2.3 Nabíjecí klapka u jednočinných revolverů

Naprostá většina jednočinných revolverů se nabíjí prostřednictvím nabíjecí klapky umístěné v zesílené části rámu za nábojovým válcem. Po jejím otevření se uvolní aretace válce a u některých zbraní dojde k zablokování spouště, popřípadě i bicího kohoutu. Válec lze potom volně otáčet rukou a postupně nabít jednu komoru po druhé.

2.2.4 Manuální pojistka

Revolvery obvykle nejsou vybaveny žádnou mechanickou pojistkou s vnější páčkou jako pistole. Občas se podobné zařízení vyskytovalo v minulosti u jednočinných zbraní, avšak nedosáhlo žádného výraznějšího úspěchu, a proto moderní revolvery žádný takový systém nemají.

2.2.5 Zámky spouští nebo kohoutů

Jedná se o zámek instalovaný přímo v těle zbraně. Malým klíčkem je možno tento zámek jednoduše zamknout, čímž lze zablokovat buď zmáčknutí spouště nebo natažení kohoutu.

2.3 Pojistné mechanismy malorážek

Malorážky jsou často vybaveny pouze manuální pojistkou, jejíž funkce je shodná s manuální pojistkou u pistole. *Viz. 2.1.1 Manuální pojistka.*

2.4 Pojistné mechanismy brokovnic

U brokovnic v současné době nalezneme pouze manuální pojistku, která se po sklopení a navrácení svazku hlavní automaticky zajistí. Před střelbou je pak nutné tuto pojistku manuálně odjistit.

Pojistné mechanismy se vyskytují především na pistolích, které jsou také nejrozšířenější palnou zbraní mezi lidmi. Existuje řada variant pojistných mechanismů. Některé z nich jsou již známé velmi dlouhou dobu, jiné jsou však relativně nové. V současné době je trend takový, že se odstraňuje co možná největší možné množství pojistných mechanismů, aby bylo možné ihned po taseň zbraně střílet.

3 ZÁVADY ZBRANÍ

Je velmi obtížné popsat podrobně všechny závady jednotlivých zbraní a systémů. Proto je nesmírně důležité vycházet ze znalosti funkce a konstrukce zbraně. Také je nutné hledat odchylky od technologického a konstrukčního předpisu daných zbraní.

Závady, se kterými se můžeme setkat u palných zbraní, můžeme rozdělit do dvou základních skupin.

- a) **Subjektivní závady.** Do této kategorie můžeme zařadit závady zaviněné střelcem resp. uživatelem zbraně. Jedná se např. o znečištění zbraně, špatné natažení zbraně, nedoražení zásobníku do zbraně apod.
- b) **Objektivní závady.** V tomto případě se jedná především o závady zbraně, střeliva nebo případně závady související s vnitřní balistikou.

Další možností rozdělení závad zbraní je podle jejich charakteristik a příčin vzniku do čtyř skupin.

1. Běžné závady se kterými se setkává uživatel zbraně a jimž lze předejít pečlivou údržbou zbraně a používáním kvalitního střeliva. Například nedovřený závěr.
2. Závady související s vnitřní balistikou. Například nedostatečné spojení střely se zá-palkou.
3. Funkční závady zbraně. Například nevytažení náboje z komory.
4. Ztráta funkčních vlastností zbraně v důsledku opotřebení při užívání zbraně.

3.1 BĚŽNÉ ZÁVADY A JEJICH ODSTRAŇOVÁNÍ

Některé ze závad popsaných v této kapitole může ovlivnit, ale také odstranit samotný uživatel. Před každým odstraňováním závady musí uživatel zbraně provést její kontrolu.

3.1.1 Nedovřený závěr

- Způsobeno chybou střelce - po stažení závěru vzad nepustil závěr, ale vedl ho rukou pomalu zpět.
- Vyjmout zásobník, znovu natáhnout závěr, vyndat náboj.

OBR. Č. 10: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR I

OBR. Č. 11: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR II

OBR. Č. 12: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR III

3.1.2 Náboj nelze nabit do komory

- Prohlédnout nábojovou komoru, odstranit případnou překážku v ní.
- Zkontrolovat správnost ráže nabíjeného náboje se zbraní.
- Poškozené nebo nekvalitní náboje nahradit jinými.

3.1.3 Při stisknutí spouště nedošlo k výstřelu

- Zbraň není nabitá.
- Závěr otvírat nejdříve po deseti vteřinách, zbraň směřuje stále do prostoru střelby. Náboj může mít vadnou prachovou náplň nebo zápalku.
- Nesprávný náboj v komoře. Vytáhnout a použít odpovídající náboj.
- Silně znečištěný bicí mechanismus. Demontovat a vyčistit.

3.1.4 Vzpříčený náboj

- Vyjmout zásobník, znovu natáhnout závěr, vyjmout náboj.

OBR. Č. 13: VZPŘÍČENÝ NÁBOJ

3.1.5 Náboj je v komoře, na zápalce je slabý otisk zápalníku

- Znečištěný, nefunkční bicí mechanismus. Demontovat a vyčistit.
- Prasklý úderník nebo bicí pružina. Demontovat a vyměnit.
- U samočinných zbraní někdy nedolehne zcela závěr na náboj. Demontovat a vyměnit unavenou vratnou pružinu.

3.1.6 Náboj je v komoře, na zápalce je zřetelný otisk zápalníku

- Vadný náboj, vadná zápalka. Nabít nový náboj.

3.1.7 K výstřelu došlo, zvuk výstřelu je nápadně slabý

- U samonabíjecích zbraní se může vzpříčit nábojnice v závěru.

- Použit vadný náboj, prachová náplň buď neshořela, nebo jen částečně. Je nutné dále po této závadě zkontrolovat, zda nezůstala střela v hlavni. Po „výstřelu“ je nutné vyčkat cca 10 vteřin z důvodu pomalého hoření prachu.

3.2 ZÁVADY SOUVISEJÍCÍ S VNITŘNÍ BALISTIKOU

Vnitřní balistikou lze laicky chápat fyzikální a chemické jevy probíhající uvnitř zbraně při výstřelu až do chvíle, kdy kulka opustí hlaveň.

Pokud dojde ke snížení urychlení střely, sníží se úst'ová rychlost, tedy poklesne případný bod zásahu v cíli, což nazýváme zpožděnou ranou. Dochází k tomu díky nedostatečnému zážehu prachové náplně, kdy dojde k posunu hodnoty maximálního tlaku z místa pevnostně spolehlivého do míst dále do vývrtu zbraně, kde však již tato spolehlivost pevnosti není. Úst'ový tlak plynů mnohdy vyšší, než při normální ráně. Vlivem většího úst'ového tlaku se zvýší zvuková rána a zpětný ráz.

Příčin zpožděné rány může být několik.

1. Vadná zápalka.
2. Zhoršená schopnost zážehu výmetné náplně.
3. Nedostatečné spojení střely s nábojnicí.

Pokud dojde k posunutí maximálního tlaku do slaběji dimenzované části hlavně, může dojít k vydutí nebo i k roztržení brokové hlavně. V samonabíjecích zbraních s odběrem plynu může dojít k předčasnemu odemčení závěru a tím k příčnému roztržení nábojnice.

Zpožděná rána může také způsobit v krajním případě shoření malé části prachové náplně. Tím se vyvine pouze malé množství tlaku, který však ještě stačí k vytlačení střely z vývrtu hlavně. Tato závada se projeví nápadně slabou ranou při výstřelu.

Pokud se prachová náplň nezažehne vůbec, může dojít k několika případům.

1. Dojde k roznětu zápalky a plyny vzniklé hořením vniknou do prachového prostoru. Vyvinutý tlak stačí k vtlačení náboje do vývrtu hlavně, střelec slyší třesk zápalky a v některých případech i únik plynů závěrem hlavně. Tyto průvodní jevy jsou stejné i pokud v nábojnici prach vůbec nebyl.
2. Dojde k roznětu zápalky, avšak její plyny nemohou proniknout do prachového prostoru nábojnice ucpanou nebo nevyvrtanou zátravkou. Střela i prachová náplň v tomto případě zůstávají ve své původní poloze a plyny ze zápalkové složky unikají závěrem.
3. Nedojde k roznětu zápalky, takže střelec slyší pouze náraz zápalníku na zápalku. Tento jev je poměrně častý pokud se jedná o zbraně s hlavními nad sebou, což je způsobeno přílišnou šikmostí uložení zápalníku.

Vždy, když dojde k nenormálnímu zpětnému rázu a ráně výstřelu či při úniku plynu závěrem, prohlédneme zejména vývrt hlavně, jestli v něm nezůstala střela nebo zátka. Překážka v hlavni je velmi nebezpečnou závadou. Čím vyšší rychlost má střela při střetu s překážkou, tím větší je nebezpečí porušení hlavně, což se projeví vydutím nebo roztržením hlavně v místě překážky.

Při vývinu rány působí prachové plyny přímo na hlaveň zbraně, což ji rozechvívá ve všech směrech. Takovéto chvění je možno ovlivnit buď průřezem hlavně, její délkou nebo také jejím uchycením k pažbě, a proto je vhodné kontrolovat utažení šroubu, který spojuje hlaveň s pažbou.

3.3 FUNKČNÍ ZÁVADY ZBRANĚ

Přehled funkčních závad je převeden pro automatickou pistoli s dvojčinným spouš-
ťovým mechanismem.

3.3.1 Nedodání náboje do nábojové komory

TABULKA Č. 1: NEDODÁNÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY

Plášť zásobníku
Stažené nebo roztažené ústí.
Ostříny na ústí, nezaoblené hrany.
Zdeformované ústí z nabíjecího přípravku, nutnost zkalibrovat, přípravek opravit.
Závěr
Hrubé a nerovné čelo pro náboj. Je nutné čelo zarovnat a přešetřit.
Vytahovač
Drápek nemá správné rozměry, resp. zaoblení.
Zpruha vytahovače
Zpruha, pružina má krátkou volnou délku.
Je malé vyklonění koncového závitu.
Závěr
Má malou energii a dopřednou rychlost. Souvisí to s celou řadou možností.

Náboj
Je zdeformovaný z nabíjecího přípravku. Nutnost vyřadit.
Delší náboj, vyřadit.

3.3.2 Nedovření náboje do nábojové komory

TABULKA Č. 2: NEDOVŘENÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY

Závěr
Hrubé a nerovné čelo pro náboj. Čelo zarovnat a přešetřit.
Těsný nábojový prostor, stranově přesazené stěny lůžka pro náboj vůči nábojové komoře. Závěr překontrolovat, upravit nebo vyměnit.
Stěny lůžka pro náboj jsou hrubě opracovány nebo napojeny s hranou. Lůžko přešetřit nebo hranu odstranit.
Malá vůle pod drápkem vytahovače. Vůli překontrolovat, součást vyměnit.
Vytahovač
Nedodržení rozměru drápku. Upravit, součást vyměnit.
Nesprávné zaoblení drápku. Upravit.
Hlaveň
Malé nebo hrubě opracované zaoblení náběhu do nábojové komory. Kužel zvětšit, správně napojit, zaleštit náběhový kužel.
Těsné rozměry nebo proleštění tvaru nábojové komory a nábojového prostoru. Rozměry překontrolovat, opravit, popř. hlaveň vyřadit.
Nesouosost nábojové komory vůči vývrtu a tím i vůči lůžku pro náboj v závěru. Nutno sledovat podle stavu nábojnic. Upravit, v případě potřeby hlaveň vyměnit.

Náboj
Deformovaná nábojnice.
Dvojitá zápalka.
Dlouhý náboj, nutno vyřadit.

3.3.3 Nevytažení náboje z komory

TABULKA Č. 3: NEVYTAŽENÍ NÁBOJE Z KOMORY

Vytahovač
Nedodržení rozměrů součástí.
Hlaveň
Proměřit rozměry nábojové komory.
Přešetřit nábojovou komoru a překontrolovat výtažnou sílu při vytahování nábojnice.
Překontrolovat polohu kulisy, vadnou hlavěň vyřadit.
Nesouosost nábojové komory vůči vývrtu a tím i vůči lůžku pro náboj v závěru. Zjistit podle deformací nábojnic, podle potřeby hlavěň vyměnit.
Těsné uložení zadní části hlavěň v závěru. Zjistit podle otlaků, čelo jemně přešetřit.
Nesražené hrany uzamykacích ozubů. Hrany na nich srazit, začistit a upravit.
Náboj
Slabá prachová náplň. Opakovat zkoušením.

3.3.4 Nevyhození nábojnice, krátké vyhazování

Hlavní příčinou bývá malá zpětná rychlost závěru, neúplný doběh závěru do zadní úvrati z řady možných pasivních odporů.

TABULKA Č. 4: NEVYHOZENÍ NÁBOJNICE, KRÁTKÉ VYHAZOVÁNÍ

Závěr
<p>Odpory ve vodících lištách závěru rámu vlivem nerovností a hrubého opracování nesražených hran.</p> <p>Překontrolovat rovinnost, rozměry a drsnost opracování lišt, přešetřit, otřepy odstranit.</p>
<p>Těsná výška lůžka pro náboj. Nutno zvětšit, upravit.</p>
<p>Hrubé opracování lůžka pro náboj. Přešetřit.</p>
<p>Lišty závěru dřou o vyhazovač, nejčastěji po vnitřních stěnách lišt. Lišty nebo vyhazovač upravit, uvolnit.</p>
<p>Hrany uzamykacích ozubů jsou nesražené. Hrany upravit.</p>
<p>Lůžko pro zadní část hlavně je příliš těsné. Upravit, uvolnit a přešetřit.</p>
<p>Přesazený a těsný otvor pro hlavně. Otvor přeměřit, uvolnit, opravit, části vyměnit.</p>
<p>Boky lůžka jsou stranově přesazené a mají nesražené hrany. Sledovat deformace nábojnic, boky upravit, vyměnit závěr.</p>
<p>Stěny lůžka pro náboj jsou hrubě opracovány nebo jsou napojeny hranou k protilehlé stěně vytahovače. Stěny vyleštit, opravit, hranu odstranit.</p>
<p>Hlaveň dřevu ve vedení vlivem hrubého opracování povrchu nebo nedodržení rozměrů.</p> <p>Drsnost povrchu upravit přešetřením, rozměry překontrolovat a opravit, popř. vyměnit závěr.</p>

Vytahovač
V rámu zbraně má velkou vůli ve stavu smontovaném. Výběrem vyměnit vyhadzovač pro vymezení viklání.
Nedostatečné zachycení nábojnice o vyhadzovač. Zjistit podle otisků na nábojnicích, proměřit výšku vyhadzovače.
Nejsou dodrženy rozměry součástí. Vyměnit.
Drápek nemá správné zaoblení. Opravit.
Hlaveň
Závady jsou stejné nebo obdobné jako v bodě 3.3.3.
Bicí zpruha, pružina
Je překročena síla. Zjistit sílu, zpruhu vyměnit, použít pružinu se střední hodnotou.
Předsuvná zpruha
Je překročena síla. Zjistit a zajistit sílu předepsanou, zpruhu vyměnit za měkčí.
Sestava zbraně
Nedodržení strojního záběhu zbraně, opakovat.
Nedodržení velikostí nábojových prostor, upravit.
Rám zbraně
Jsou těsné a křivé lišty, lišty mají hrubé opracování, hrany lišt jsou nesražené. Upravit.

3.3.5 Střelecká pohotovost je nevystavena

TABULKA Č. 5: STŘELECKÁ POHOTOVOST JE NEVYSTAVENA

Závěr
Přesazený nebo krátký výběh pro záchyt závěru. Prostor překontrolovat a upravit.
Funkční hrana ozubu není zaoblená. Upravit hranu.
Zpruha záchytu závěru
Zpruha je příliš tvrdá, podavač zásobníku ji nepřekoná. Zpruhu přihnout, zkrátit, vyměnit.
Záchyt závěru
Záchyt závěru dře ve vedení zbraně. Záchyt uvolnit.
Plášť zásobníku
Podavač nevyčnívá dostatečně vysoko z ústí pláště. Rozměry zkontrolovat, vadné upravit nebo vyměnit plášť
Krátký zpětný pohyb závěru
Závěr s vybráním nedojde až k raménku záchytu závěru. Nutno odstranit pasivní odpory při jeho pohybu.
Podavač
Těsné rozměry podavače, který nedojde do krajní polohy po posledním náboji. Rozměry zkontrolovat, upravit.

3.3.6 Předčasná střelecká pohotovost

TABULKA Č. 6: PŘEDČASNÁ STŘELECKÁ POHOTOVOST

Závěr
Těsné a nedodržené rozměry stojin. Rozměry zkontrolovat, těsné stojiny opravit a upravit.
Zpruha záchyty závěru
Zpruha je příliš měkká. Nutno zvětšit napružení, popř. vyměnit zpruhu za tvrdší.
Záchyt závěru
Samovolný pohyb při střelbě vlivem nedodržení předepsaných rozměrů součástí. Přeměřit, opravit a vyměnit součásti.

3.3.7 Slabý úder na zápalku

TABULKA Č. 7: SLABÝ ÚDER NA ZÁPALKU

Závěr
Volný nábojnicový prostor. Přeměřit, upravit, vyměnit hlaveň nebo závěr.
Nesymetrický nebo těsný otvor pro zápalník. Zkontrolovat, přeměřit, opravit nebo vyměnit.
Znečištěný otvor pro zápalník. Nečistoty nebo okuje odstranit, zápalník uvolnit.
Zápalník
Při kalení se prohнул. Vyrovnat, vyměnit.
Má drsný povrch, opravit, uvolnit.
Uložení je velmi těsné. Rozměry opravit, uvolnit.
Rám zbraně
Malé úhly vyklonění kohoutu. Úhly upravit pro samočinné i revolverové spouštění.
Náboj
Utopená zápalka, krátká nábojnice. Vyměnit náboj.

3.3.8 Spoušť se nevrací

TABULKA Č. 8: SPOUŠŤ SE NEVRACÍ

Táhlo
Těsné a přesazené rozměry. Přeměřit, uvolnit.
Vypadlá zápalka z tormentačního náboje
Vyjmout zápalku z pistole, aby neomezovala pohyb spouště.
Rám zbraně
Těsné a přesazené rozměry. Přeměřit, uvolnit.

3.3.9 Zásobník se uvolňuje

TABULKA Č. 9: ZÁSObNÍK SE UVOLŇUJE

Zadržka zásobníku
Nedodržené rozměry ozubu, ozub málo přečnává do okénka zásobníku. Upravit nebo vyměnit části.
Plášť zásobníku
Nedodržené rozměry pláště. Zkontrolovat, opravit, vyměnit.
Rám zbraně
Nedodržené rozměry související se zásobníkem, zádržkou zásobníku a její zpruhou. Překontrolovat délku pažby, polohu výšky otvoru zádržky, šířku a symetrii drážky pro zpruhu zádržky. Součásti opravit nebo vyměnit.

3.3.10 Dlouhý odpal

TABULKA Č. 10: DLOUHÝ ODPAL

Rám zbraně
Nedodržení úhlu odpalu a vzájemné relace úhlů při revolverovém a automatickém odpalu. Výběrem správné velikosti vyhadzovače se dají upravit polohy kohoutu při revolverovém a automatickém spouštění.

3.3.11 Nelze vypustit kohout

TABULKA Č. 11: NELZE VYPUSTIT KOHOUT

Jazyček spouště naráží na rám zbraně
Vyklonění kohoutu je nesprávné, není dodržena poloha lučíku v rámu. Upravit polohu, opravit.
Není správné zaoblení jazyčku spouště. Opravit.
Délky táhel nejsou správné. Opravit délky, přeměřit, táhla vyměnit.

3.4 ZTRÁTA FUNKČNÍCH VLASTNOSTÍ OPOTŘEBENÍM ZBRANĚ

Ztráta funkčních vlastností zbraně je zpravidla výsledkem nedodržení technického předpisu nebo nesprávného využívání zbraně. K odstranění těchto závad je zpravidla nutné vyměnit celý opotřebovaný díl, provést nové dolícování součástí a seřízení všech mechanismů zbraně. Všechny zbraně jsou konstruovány na určitou dobu životnosti. Životnost je udávána počtem výstřelů a je také tímto způsobem zkoušena.

Faktory ovlivňující snížení funkčních vlastností zbraně.

1. Mechanické působení.
2. Tepelné působení.
3. Erozivní působení.
4. Chemické působení.

4 METODICKÉ POSTUPY BEZPEČNÉHO ZACHÁZENÍ SE ZBRANÍ

Je velmi důležité si co nejdříve osvojit bezpečnou manipulaci s palnou zbraní. Pokud střelec tuto manipulaci perfektně neovládá, může velmi snadno ohrozit zdraví a život okolních osob, ale také svou vlastní bezpečnost. Manipulací s palnou zbraní rozumíme kontrolu zbraně, přípravu ke střelbě, samotnou střelbu a její ukončení a také čištění zbraně.

4.1 Kontrola zbraně

Kontrola zbraně je nejdůležitější činností. Je třeba ji perfektně zvládat. Kontrola zbraně předchází všem úkonům, které provádíme s palnou zbraní. Pokud předáváme někomu zbraň nebo ji naopak přijímáme, vždy první, co provedeme, je kontrola.

TABULKA Č. 12: KONTROLA ZBRANĚ

	Pistole	Revolver	Malorážka	Brokovnice
1.	Vyjmutí zásobníku	Vyklopení válce	Vyjmutí zásobníku	Sklopení pažby s lůžkovým závěrem
2.	Stažení závěru vzad	Vizuální kontrola válce a hlavně	Otevření závěru	Vizuální kontrola svazku hlavní
3.	Vizuální kontrola nábojové komory	Vrácení válce do původní polohy	Vizuální kontrola hlavně a nábojové komory	Uzavření svazku hlavní
4.	Zasunutí prázdného zásobníku do zbraně		Zasunutí prázdného zásobníku do zbraně	U pumpovací brokovnice pouze vizuální kontrola nábojové komory
5.	Pomalé vypuštění kohoutu			

OBR. Č. 14: VYJMUTÍ ZÁSOBNÍKU

OBR. Č. 15: STAŽENÍ ZÁVĚRU VZAD, KONTROLA NÁBOJOVÉ KOMORY

OBR. Č. 16: VRÁCENÍ PRÁZDNÉHO ZÁSObNÍKU ZPĚT DO ZBRANĚ

OBR. Č. 17: VYPUŠTĚNÍ BICÍHO KOHOUTU

4.2 Chování na střelnici

- a) Veškeré zbraně vyjímejte až na střeleckém stavu a vždy tak, aby hlaveň mířila do střeliště.
- b) Pokud zrovna nestřílíte, mějte zbraň v pouzdře nebo na pultu.
- c) Od své zbraně se na střelnici nikdy nevzdalujte mimo viditelnou kontrolu.
- d) Pokud je vás ve stavu více a o zbraň se střídáte, nepodávejte si ji z ruky do ruky, ale ten kdo dostřílel, položí zbraň na pult. Hlaveň míří do střeliště a ten kdo zbraň přebírá, VŽDY provede nejprve její kontrolu.
- e) Na střelnici, kde nejsou elektricky posuvné terče a pro kontrolu zásahů je nutné k terči dojít, musí dotyčný svůj úmysl k terčům jít všem oznámit a všichni mu musí potvrdit, že rozuměli. Přesto je dobré se ještě pohledem ujistit, že skutečně nemají zbraň v ruce.
- f) Po dobu přítomnosti některé z osob ve střelišti je zakázáno dotýkat se zbraní.
- g) Máte-li na zbraní závadu a nejste s to ji opravit jednoduchou manipulací ve střeleckém stavu, požádejte někoho, ať to oznámí správci nebo instruktorovi na střelnici, aby vám eventuálně pomohl s bezpečným transportem mimo střelecký stav do míst, která jsou určena a vybavena k opravě zbraní.
- h) Pokud nás někdo na nějakou naši bezpečnostní chybu upozorní, neměli bychom mu odporovat, ale napříště se toho vyvarovat.

4.3 Nabíjení

Nabíjení zásobníku pistole je velmi jednoduché. Vyjmeme zásobník ze zbraně, odložíme zbraň na stůl či pult. Uchopíme zásobník jednou rukou a druhou vezmeme náboj. Náboj položíme shora zadní polovinou na zásobník a tlakem dolů a vzad jednoduše zasuneme náboj do zásobníku.

U revolveru je nabíjení ještě jednodušší. Existuje však několik typů válců a od toho se odvíjí také technika nabíjení. Nejčastěji se setkáme s revolverem s výklopným válcem, do něhož jednoduše náboje nasuneme.

Postup nabíjení malorážky je shodný s postupem nabíjení pistole.

Brokovnici, popřípadě kozlici, nabíjíme po sklopení svazku hlavní vložení náboje přímo do zadní části hlavně. Pumpovací brokovnice se pak nabíjí přímo do otvoru pro náboje zesponu nebo boku zbraně.

OBR. Č. 18: NABÍJENÍ REVOLVERU

4.4 Příprava ke střelbě

Příprava ke střelbě se dá jednoduše rozdělit do několika bodů. Nejprve tasení zbraně, případné nabití, natažení zbraně, zaujmutí střeleckého postoje a následná střelba. Střelecký svět je neustále rozdělen do dvou táborů. Jedni zastávají názor, že zásobník by se měl nosit mimo zbraň, druhá polovina nosí naplněný zásobník ve zbrani. Já zde popíši postup přípravy ke střelbě pokud nosíte zásobník již ve zbrani.

OBR. Č. 19: ROZEPNUTÍ POUZDRA

OBR. Č. 20: TASENÍ ZBRANĚ I

OBR. Č. 21: TASENÍ ZBRANĚ II

OBR. Č. 22: TASENÍ ZBRANĚ III

OBR. Č. 23: MÍŘENÍ

4.5 Ukončení střelby

Pokud jsme právě dostříleli a i přestože víme, že máme prázdný zásobník, neznamená to, že můžeme zapomenout na bezpečnostní pravidla. S každou zbraní se neustále musí manipulovat stejně jako by byla nabitá. Proto existuje i na tuto činnost doporučený postup, jak se chovat pokud jsme již dostříleli. Jako první opět provedeme kontrolu zbraně a poté zbraň uložíme bezpečně zpátky do pouzdra.

OBR. Č. 24: VLOŽENÍ ZBRANĚ DO POUZDRA

OBR. Č. 25: ZAPNUTÍ POUZDRA

4.6 Rozebírání a skládání zbraně

TABULKA Č. 13: ROZEBÍRÁNÍ A SKLÁDÁNÍ ZBRANĚ

	Pistole	Revolver	Malorážka	Brokovnice
1.	Kontrola zbraně	Kontrola zbraně	Kontrola zbraně	Kontrola zbraně
2.	Vyjmutí zásobníku	Revolver se nerozebírá	Vyjmutí zásobníku	Sejmutí předpažbí
3.	Srovnání rysek na závěru a tělu zbraně, vyjmutí záchyty závěru		Vyjmutí závěru	Sklopení svazku hlavní
3.	Sejmutí závěru			Oddělení svazku hlavní od pouzdra
4.	Oddělení hlavně od závěru a vratné pružiny			

OBR. Č. 26 :VYJMUTÍ ZÁSOBNÍKU

OBR. Č. 27: SROVNÁNÍ RYSEK NA ZÁVĚRU A TĚLU ZBRANĚ

OBR. Č. 28: VYJMUTÍ ZÁCHYTU ZÁVĚRU

OBR. Č. 29: SEJMUTÍ ZÁVĚRU VPŘED

OBR. Č. 30: VYJMUTÍ VRATNÉ PRUŽINY

OBR. Č. 31: VYJMUTÍ HLAVNĚ

OBR. Č. 32: ROZLOŽENÁ PISTOLE

Postup opětovného složení zbraní provedeme v opačném sledu než rozebrání.

4.7 Základní čištění zbraně

Popsat samostatně čištění každého typu palné zbraně by bylo velmi náročné a není cílem této práce zabývat se jím v takto velkém rozsahu. Proto jsem zvolil jako příklad čištění pistole.

Pistole by měla být po každé střelbě vyčištěna. Po provedení základní rozborky se hlavěň a nábojová komora čistí směrem od komory. Vnitřek závěru a rámu stejně jako vnější povrch hlavěň je třeba otřít od nečistot. Na trhu je mnoho dostupných nejedovatých čistících prostředků.

Samonabíjecí pistole NESMĚJÍ být čištěny pouze zachycením závěru v zadní poloze a protlačení vytěraku od ústí směrem k nábojové komoře. To by mělo za následek usazování zbytků nečistot v rámu a závěru a vedlo by k výskytu závad. Pro každé čištění zbraně je třeba provést základní rozborku.

Vnitřek komory a hlavěň je nutno po každém čištění důkladně vysušit. Čelo závěru a prostor pod drápkem vytahovače musí být po čištění zcela čistý a suchý.

Výřezy kolejnic v závěru je třeba pečlivě vyčistit pomocí čistého hadříku nebo smotku koudele.

Všechny ostatní části závěru a rámu je nutno zkontrolovat, zda na nich nejsou usazeny nečistoty. Většinu součástí stačí otřít čistým hadříkem nepouštějícím vlas.

4.8 Nošení zbraní na veřejnosti

Možností nošení zbraně je velké množství. Zbraň můžeme nosit buď skrytě nebo viditelně. Zbraň se dá nosit samostatně například za opaskem, ale daleko lepší je nošení v pouzdře nebo ledvince na zbraň. Možností upevnění pouzdra je mnoho. Vyrábí se pouzdra na nošení na opasku, pod paží nebo také na noze.

OBR. Č. 33: POUZDRO NA ZBRAŇ

OBR. Č. 34: NOŠENÍ ZBRANĚ V POUZDŘE NA OPASKU

4.9 Uchovávání zbraní

Podle platného zákona o zbraních č.119/2002 Sb. je nutno držené zbraně kategorie A, B nebo C v počtu do 10 kusů nebo střelivo v počtu do 10 000 nábojů zabezpečit uložením do uzamykatelné ocelové schránky nebo uzamykatelné ocelové skříně nebo zvláštního uzamčeného zařízení, pokud tato schránka, skříň nebo toto zařízení splňují technické požadavky stanovené prováděcím právním předpisem. Toto se však nevztahuje na přechovávané zbraně kategorie B nebo C v počtu do 2 kusů nebo střelivo v počtu do 500 nábojů, které je však držitel těchto zbraní a střeliva povinen vhodně zabezpečit proti zneužití, ztrátě a odcizení.

Zákon již blíže nedefinuje, co se rozumí pod pojmem vhodně zabezpečit. Vzhledem k tomu, že zbraně musí být zabezpečeny proti zneužití, ztrátě nebo odcizení, měly by být uloženy tak, aby s nimi nemohla manipulovat ani k nim neměla přístup neoprávněná osoba, a to včetně členů domácnosti držitele těchto zbraní. Zákon však nestanoví, jaké překážky mají bránit přístupu ke zbraní, ani jaká síla musí být použita k jejich překonání.

ZÁVĚR

Při prvním kontaktu s palnou zbraní se žádný člověk neubrání jistému okouzlení. Neměli bychom se však tímto nechat ovládnout, ale naopak hned od začátku se řídit bezpečnostními pravidly. Zejména je důležité se co nejdříve podrobně seznámit se svou palnou zbraní a naučit se s ní zacházet v době, kdy ji nepoužíváme k ochraně našich zájmů. V úvodních fázích osvojování palné zbraně se pravděpodobně nevyvarujeme několika chyb, avšak měli bychom je co nejdříve odstranit, ne ale mávnutím ruky s tím, že příště tuto chybu již neuděláme, ale naopak zopakováním činnosti, u které jsme tuto chybu udělali, správně. Myslím si, že tato činnost je velmi hrubě zanedbávána, což by jistě potvrdil ne jeden z kvalitních a zkušených střelců.

Také znalost alespoň základních pojistných mechanismů zbraní, a to především u pistolí, neboť u žádné jiné palné zbraně jich nenalezneme zdaleka takové množství jako právě u pistole, je důležitým faktorem. Jestliže nebudeme znát pojistné mechanismy alespoň vlastní zbraně, můžeme být nemile překvapeni jejím chováním. Pokud například nebudeme vědět, že výstražník signalizuje nabitý náboj v nábojové komoře, může dojít k postřelení s tragickými následky.

Při používání palné zbraně se téměř každý střelec setká s nějakou závadou, ať již více či méně závažnou. Některé závady jsou velmi snadno odstranitelné pouhou kontrolou zbraně, kdy se problém odstraní v podstatě sám, jako například u vzpříčeného náboje. Ale mohou také nastat závažnější závady u kterých bude nutno zbraň rozebrat a vyčistit. Bylo by však nemožné vyjmenovat naprosto všechny závady u palných zbraní, jelikož jich může být nepřeberné množství. Proto je výše uveden seznam možných závad, se kterými se může střelec setkat nejčastěji.

Nejdůležitější činností při používání palných zbraní je bezpečná manipulace. Tato činnost je naprostým základem jakéhokoliv zacházení se zbraní. Jako manipulaci můžeme chápat kontrolu zbraně, přípravu ke střelbě, samotnou střelbu, čištění zbraně, nošení zbraně, ale také uchovávání. Je nutné si uvědomit, že palná zbraň není hračka ani prostředek ke zvyšování ega, či věc, která slouží k vytahování se před přáteli. Palná zbraň je především smrtící nástroj obrovské účinnosti a je třeba se podle toho také k ní chovat. Nechci říct, že by se lidé měli zbraní bát, ale je nutné ke zbraním chovat přiměřený respekt. Často slyšíme, že zbraň nečekaně vystřelila. Tato informace je zcela zavádějící. Konstrukční uspo-

řádání zbraně takovouto možnost naprosto vylučuje. Vždy se v těchto případech jedná o neznalost konstrukce či funkce zbraně, nebezpečnou manipulaci nebo nebezpečný zásah do konstrukce zbraně. Jedině důsledným dodržováním bezpečné manipulace v návaznosti na znalost konstrukce a funkce zbraně a jejího použití se výrazně sníží zranění osob a škod na majetku. Ačkoliv je situace v současné době výrazně lepší než před deseti lety, ještě je stále co zdokonalovat. Smyslem této ucelené práce je přispět ke zvýšení bezpečnosti při používání palných zbraní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Černý, P.- Goetz, M. *Manuál obranné střelby*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. ISBN 80-247-0739-X.
- [2] Helebrant, M.- Kreml, A.- Novotný, F. *Zbraně a sebeobrana*. Praha: Goldstein & Goldstein, 1997. ISBN 80-86094-23-5.
- [3] Hrazdíra, I.- Kovárník, L.- Novotný, F. *Použití zbraně a zákon*. Praha: Eurounion, 2000.
- [4] Chludil, I. *Střelba z pistole, revolveru a brokovnice*. Praha: ARS-ARM, 1992. ISBN 80-900833-2-3.
- [5] Komenda, J. *Bezpečná manipulace se zbraní při zkoušce odborné způsobilosti pro žadatele o zbrojní průkaz*. Modřice: Josef Tůma, 2004.
- [6] Krč, M.- Záruba, J. *ZBROJNÍ PRŮKAZ vše, co potřebujete znát ke zkoušce odborné způsobilosti*. Praha: Linde Praha, a.s., 2003.
- [7] Pokorná, J. *Vzdělávání žadatelů o zbrojní průkaz*. Diplomová práce. Olomouc, 2007.
- [8] Internetový server www.aegisteam.cz 18.5.2007.
- [9] Internetový server www.sagit.cz 18.5.2007.

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. Č. 1: OSVOJENÍ ZBRANĚ	10
OBR. Č. 2: PRST NA SPOUŠTI V DOBĚ KDY NESTŘÍLÍME.	12
OBR. Č. 3: MÍŘENÍ NEBEZPEČNÝM SMĚREM	13
OBR. Č. 4: NEBEZPEČNÁ MANIPULACE	13
OBR. Č. 5: PRSTY PŘED HLAVNÍ ZBRANĚ.....	14
OBR. Č. 6: MANUÁLNÍ POJISTKA	16
OBR. Č. 7: DLAŇOVÁ POJISTKA	17
OBR. Č. 8: VÝSTRAŽNÍK	19
OBR. Č. 9: POJISTKA ÚDERNÍKU.....	20
OBR. Č. 10: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR I.....	25
OBR. Č. 11: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR II	26
OBR. Č. 12: NEDOVŘENÝ ZÁVĚR III.....	26
OBR. Č. 13: VZPŘÍČENÝ NÁBOJ	28
OBR. Č. 14: VYJMUTÍ ZÁSOBNÍKU	46
OBR. Č. 15: STAŽENÍ ZÁVĚRU VZAD, KONTROLA NÁBOJOVÉ KOMORY	46
OBR. Č. 16: VRÁCENÍ PRÁZDNÉHO ZÁSOBNÍKU ZPĚT DO ZBRANĚ.....	47
OBR. Č. 17: VYPUŠTĚNÍ BICÍHO KOHOUTU	47
OBR. Č. 18: NABÍJENÍ REVOLVERU.....	49
OBR. Č. 19: ROZEPNUTÍ POUZDRA.....	50
OBR. Č. 20: TASENÍ ZBRANĚ I	50
OBR. Č. 21: TASENÍ ZBRANĚ II.....	51
OBR. Č. 22: TASENÍ ZBRANĚ III	51
OBR. Č. 23: MÍŘENÍ	52
OBR. Č. 24: VLOŽENÍ ZBRANĚ DO POUZDRA.....	53
OBR. Č. 25: ZAPNUTÍ POUZDRA.....	53
OBR. Č. 26 :VYJMUTÍ ZÁSOBNÍKU	54
OBR. Č. 27: SROVNÁNÍ RYSEK NA ZÁVĚRU A TĚLU ZBRANĚ	55
OBR. Č. 28: VYJMUTÍ ZÁCHYTU ZÁVĚRU	55
OBR. Č. 29: SEJMUTÍ ZÁVĚRU VPŘED	56
OBR. Č. 30: VYJMUTÍ VRATNÉ PRUŽINY	56
OBR. Č. 31: VYJMUTÍ HLAVNĚ	57
OBR. Č. 32: ROZLOŽENÁ PISTOLE.....	57
OBR. Č. 33: POUZDRO NA ZBRAŇ	59
OBR. Č. 34: NOŠENÍ ZBRANĚ V POUZDŘE NA OPASKU	59

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1: NEDODÁNÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY	31-32
TABULKA Č. 2: NEDOVŘENÍ NÁBOJE DO NÁBOJOVÉ KOMORY	33-34
TABULKA Č. 3: NEVYTAŽENÍ NÁBOJE Z KOMORY	35
TABULKA Č. 4: NEVYHOZENÍ NÁBOJNICE, KRÁTKÉ VYHAZOVÁNÍ	36-37
TABULKA Č. 5: STŘELECKÁ POHOTOVOST JE NEVYSTAVENA.....	38
TABULKA Č. 6: PŘEDČASNÁ STŘELECKÁ POHOTOVOST	39
TABULKA Č. 7: SLABÝ ÚDER NA ZÁPALKU	40
TABULKA Č. 8: SPOUŠŤ SE NEVRACÍ	41
TABULKA Č. 9: ZÁSOBNÍK SE UVOLŇUJE	42
TABULKA Č. 10: DLOUHÝ ODPAL.....	42
TABULKA Č. 11: NELZE VYPUSTIT KOHOUT	43
TABULKA Č. 12: KONTROLA ZBRANĚ	45
TABULKA Č. 13: ROZEBÍRÁNÍ A SKLÁDÁNÍ ZBRANĚ.....	54

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1: SPRÁVNÉ DRŽENÍ REVOLVERU	67
PŘÍLOHA Č. 2: NABÍJENÍ MALORÁŽKY	68-70
PŘÍLOHA Č. 3: NABÍJENÍ KOZLICE	71
PŘÍLOHA Č. 4: ROZEBRÁNÍ KOZLICE	72-73
PŘÍLOHA Č. 5: STŘELBA NA STŘELNICI.....	74

PŘÍLOHA P I: SPRÁVNÉ DRŽENÍ REVOLVERU

PŘÍLOHA Č. 1: SPRÁVNÉ DRŽENÍ REVOLVERU

PŘÍLOHA P II: NABÍJENÍ MALORÁŽKY

PŘÍLOHA Č. 2: NABÍJENÍ MALORÁŽKY

PŘÍLOHA P III: NABÍJENÍ KOZLICE

PŘÍLOHA Č. 3: NABÍJENÍ KOZLICE

PŘÍLOHA P IV: ROZEBRÁNÍ KOZLICE

PŘÍLOHA Č. 4: ROZEBRÁNÍ KOZLICE

PŘÍLOHA P V: STŘELBA NA STŘELNICI

PŘÍLOHA Č. 5: STŘELBA NA STŘELNICI

